

Tn LOÇ BX Arı:oi;; KouFn, Bex0LAT'L?1
Koo-fkou, <1 >.

Küçükasya kitabalarından 427 sinde Tanrıça Artemis, gerek ismi, gerekse tür-lü epithet'leri ile zikredilmiş, tir. Bu rakamii. nihai olduğunu elbette iddia edemeyiz. Muhtelif sebeplerden müracaata imkan bulamadığımız neşriyat arasında da, henüz neşriyatı yapılmamış veya ilim alemince tespit edilememiş buluntular içinde de Artemis'i ihtiva eden bir hayli malzemenin mevcudiyeti muhakkak olduğu gibi, yeni buluntuların bu sayıyı arttıracığı da şüphesizdir.

Çalışmamızda Küçükasya'ya ait, neşriyatı pek dağınık, epigrafik malzeme içindeki mevzumuzla alakalı kitabelerin mümkün olduğu kadar noksan, ız tespiti endişesiyle hareket edilmiş, bu maksatla zaman ve imkanın müsaadesi nisbetinde fazla mehaza müracaat olunmuştur.

Tanrıçayı ihtiva eden kitabelerin bölgelere dağılımı şöyledir:

İonia'da	201 adet,
Karia'da	47 "
Lydia'da	76 "
Mysia'da	20 "
Bithynia'da	2 "
Phrygia'da	10 "
Lykia'da	27 "
Pamphylia'da	14 "
Pisidia'da	24 "
Kilikia'da	4 "
Lykonian'da	1 "
Galatia'da	1 "

kitabede tanrıçaya rastlanmıştır.

Listenin tetkikinden ilk çıkacak netice, Cenubi Garbi Anadolu'daki kesafetle, bu bölgeden uzaklaştıkça miktarın sür'atle düştüğüdür.

(i) SEG, IV, 645.

Filhakika, yalnız İonia'daki miktar bütün Küçükasya'dakinin % 47 sidir. İonia'yı % 18 ile Lydia, % 11 ile de Karia takibediyor. İonia, Karia ve Lydia'dan müteşekkil Cenubi Garbi Anadolu, sahasının küçüklüğüne rağmen, kitabelerden % 76 sını (427 ye mukabil 324 ünü) ihtiva etmektedir. Bu üç bölgeyi çevreleyen Mysia, Phrygia, Pisidia, Pamphylia, ve Lykia bölgelerindeki kitabe miktarı 95, nisbeti % 22 den biraz fazladır. 3. kısmı teşkil eden Bithynia, Galatia, Lykonian ve Kilikia'da ancak 8 kitabe mevcuttur ki, bu tamamının % 2 kadarıdır.

Yukarıda kısaca belirtilen vaziyetin husulünde rol oynayan kanaatımızca:

1 - Garbi ve Cenubi Garbi Anadolu'daki iskan kesafeti,

2 - Bu bölgelerin garpla ticaret ve kültür münasebetlerinin fazlalığı,

3 - Hafriyat, seyahat ve ilmi araştırmalarla Garbi Anadolu'nun daha çok işlenmiş olması,

4 - Orta Anadolu'nun büyük bir kısmında Phrygia ana tanrısı Kybele'nin fazla itibar görmesi,

5 - Şimali ve Şarki Anadolu'nun Garp'tan gelen tesirlere daha az maruz kalışı, buna mukabil Pers tesiri altında bulunması,

gibi sebeplerdir.

İonia'nın mal emeci bu kadar zengin oluşunun başlıca sebeplerinden biri de sınırları içinde pek mühim iki Artemis mabedinin bulunmasıdır. Bunlar Ephesos'daki Artemis Ephesia ile Menderes Manisasındaki Artemis. Leukophruene'nin mabetleridir. İonia'daki 201 kitabeden 79 u birincisine, 81 i diğerine aittir.

Çok mühim İnaibetlerden Artemis. Pergaia'nın bulunduğu Pamphylia'da ise :an-

çak 14 kitapta mevcuttur. Fakat zamanla buradan da küçümsenmeyecek miktarda kitabenin çıkması beklenebilir. Zira Perge kazıları devam etmektedir ve mabet henüz bulunamamıştır. 1955 yılı kazısında ele geçen iki kitabe (2), bu husustaki kanaatimizi takviye etmektedir.

Pontos ve Kappadokia'ya ait kitabelerden hiç'birinde Artemis'e raslanmamıştır. Strabo, XI 512 ve XII 559 da Pontos'da Zela'da Anaitis'in malbedi olduğunu, XII 535 de Kappadokia'da Komana'da Ma'ya tapıldığını zikretmektedir. Ancak Zela'daki Anaitis'in Pers tanrıçası Anahita olması kuvvetle muhemeldir. Çünkü buradaki mabet, aynı mehzadan öğrendiğimize göre, Persler tarafından kurulmuştur. Ko-

mana'daki Ma ise, Artemis ile bazı yakınlıklar göstermekle beraber, daha fazla Kybele'ye yakın bir Küçükasya tanrıçasıdır (3).

Görülüyor ki, daha ziyade. Küçükasya'nın garp bölgelerinde, yer yer vasıflarından bir kısmını kaybetmesine mukabil, Anadolu'nun ana tanrısını da temsilen, yayılmağa muvaffak olan Artemis kültü şarka ve şimalde Pontos sahillerine kadar ulaşmamıştır.

Küçükasya kitabelerinde Artemis, bölgeden bölgeye değişen 96 adet epithet taşımaktadır. Her bölgede bunlardan hangilerinin ne miktar geçtiği aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

BÖLGELER												
EPITHETLER												
"Aptaıtç AyLW'tCXtl)	189	43	47	15	2	JO	19	14	20	2	1	
'AçLot:'ljv			2									
"Açt: Kur:eXoucr			1									
EV 'Aı;:l:oiç			1									
Aty, Ca										1		
• Avat,ı; 'A			26									
vFtx'l'jtoÇ			1	1								
'Amεgx .			1									
'Apy/,yoYoç				1								
'Apxılyb;	22						3					
sv -rū 'Aolci			1									
'Ao-r;).eav						1						
'Acmaç		-										
"Acrufo;								2				
"AnıLç			2									
Bxt:l,v				1								
BaoL'JLÇ												1
Bcx-nlritç K6ou			1									
Bvrıltn;			1									

(2) Bu kitabeleri tetkikimiz için fotoğraflarını veren ve mevzu ithalimize müsaadelerini esirgemeyen sayın Prof. Arif Müfid Mansel'e teşekkürü borç bilirim.

(3) RE, XIV, sa. 77 vd.
W. H. Roscher, Lexikon der griechischen und Römischen Mythologie, II, sa. 2251 vd.

KÜÇÜKASYA KİTABELERİNDE ARTEMİS

1 ***** BÖLGELER	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII
EPITHLTLER*****	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII	III III IIII
Bogm·rivTJ													
BovA'Y)<r6poç	1												
a(Xtμo.iv	1												
sv :.l:-:l(ldaı													
'I]ALX		1											
EIAritauia	2												
'E\cx(J 11B6Aoç													
'Ei.w&IFix								3		2			
'EnT]Xooç			3			1							
'E:wpçx,-foi-a-crı	1		1										
E:ıtq (ıVTJÇ		2							1				
Eö r.:yfo;	6												
Eui.uôprıv·						1							
'E iE<rL<t	29	3	3			1							
sv'E(ııb<ı,>	1												
'ei:xpcrrıvı'Xlj								2					
eaci	2i	1	7	1		1	8	1	7	1			
0Eμtç				2									
eaoc	28	1	9					2			1		
'foi. vv-80,poq oı;		1											
KıtAA!,E'XVO'	1												
Kauxıxotç	1												
Kt													
Kd}wvrı	1												
Ktv ud;	1	2											
Koi.ıopycvı		2											
KoppıxıJ							2						
Kovpıx aıoı;													
K011prı													1
Ku ...		1											
Kvptıx	4												
Ko.ıpcxı;oıv		2											
b Kuıpcıı;otı;		1											
Aıxy 'I]VTJ								1					
ArxıJ ptıx													
Anıxııvı'ı		1											
Amcroq;pV'Y)Y	6i		1)							
Ao;ta				2									
Mci				1									
MxAstı-Lx1ı								1					
ıNFycıı,rı	1		5							1			
1 Mııvıcr.rı	2												

I''-_ BÖLGELER!!
EPITHETLER _ _	·a	··	··	··	··	··	··	··	··	··	··	··	··
Meyiator;	1												
M11-11p			16										
M tljp {tF,füV			1										
Mouvu,:(:r:				2									
NLxri"fope;;	I												
'Q ,Uμ,i(0)V		I											
•oFttoda				I									
lh!ç		1											
sv ll:rmiçipoiç		1											
II v,o,e yEyovu(x			1										
IIcitFWÇ fiEOÇ'	1												
füfūxvii				1									
llullw		2											
lle),ÖexE'inç		1											
lletaaC-x													
IIEQyaCa		1							5		2		
IIEpYalwv									I				
IIEprn'Xü			3										
llporiyetLç								1					
II FO,eaitnyq..i.c.ov	I	2											
lluðlri	17												
txpfūx,•11			1										
.EATIII IEHNNH													
IE GiO"rYj	1	1		1						1			
.EtðuμLx								1					
'XL?L<;	1												
I:ipaila		1											
2:wis pa	2		1										
ToQtJYJVII				1									
Tau()onoJi.oç		1	1				1						
TLeyocra AAEWV										1			
T QE evðunxfi								1					
<1>a.rJi.e. . . -cÇç		1											
<1>LIEtS			3										
<1>roaq Ôpoç	1			1									

Yukarıda zikredilen epithet'ler başlıca üç gruba ayrılabilir:

I - Ethnik epithet'ler:

Ekseriyeti Küçükasya'da 42 adetle bu grup teşkil etmektedir. Birçok şehir ve yer adının Artemis'i *tavsif* etmesi kanaatımızca tanrıçanın mabedine sahip şehirlerin bundan gurur duyması gibi psikolojik bir halden doğmuştur.

Ethnik epithetler umumiyetle sıfat halindedir : 'Açıo,·nıv , Atyab:, 'Eq:ı o(a' lIEpyrılx gibi.

Yer adlarının dativus lokativus halinde kullanıldığı da vakidir : Ev ASkroiç, E'I rfi 'A-:;(,c, EV L'Eıpcifü, Ev 'Eıpfı(p, EV KwQciçoLç, lv Ilavo:µ.cıpoıç gibi.

Birkaç kitabede de : 11• Ap-r::ııLç tcôv 'ÜAupfoıv ı4), fJ TIF.Fydoıv• AptEııç (5), "AptF.µLı; Tıgyo-:;a)J,E,ııv (6) şekli vardır. Bunlarda Artemis'in şehir halkınca daha çok benimsediği, daha yakın hissedildiği seziliyor.

Ethnik epithet'ler daha ziyade mahaliliği ifadelendirdikleri cihetle ekseriya kendi bölgeleri dışında kullanılmamışlardır. Bunlardan yalnız 'E,ı e-:;C ı, İonia'dan başka Karia, Lydia ve Phrygia'da; lIE:py-ı (11 Pamphylia'dan başka 1 defa Karia'da; Kn·ôuclç da Karia'dan başka 1 defa İonia'da geçmektedir.

Ethnik epithet'lerden 'Arrı:ıprı, h a ıpcifü, arıı,fo, Ko:u'X•,cr ç, Arııpr,(,., Mix Elt'X, Mouvox(, 'og'hııd', lIEı;n:'X, JJu{Hrı Küçük:asya dışındaki şehir, y<'r ve kavim adlarından teşekkül etmiştir.

II - Vasıf gösteren epithet'ler:

Bunlar da miktar bakımından (39 adet) birinci gruptakilere yakındırlar. Muayyen epithet'ler ekseriya muayyen bölgelerde kullanılmışlarsa da, iki veya daha fazla bölgede kullanılanlarına birinci gruptakilere çok raslanmaktadır. Umumiyetle her bölge tanrıçanın bir veya birkaç vasfını daha çok benimsemiş ve onu bu vasıflarıyla belirtmeyi tercih etmiştir.

Bu gruptaki epithet'leri ile Artemis "kurucu, kurtarıcı, kumandan, rehber, mu-zaffer, yenilmez, muktedir, nasihat veren, ikna eden, (duayı) dinleyen, İftufkar, hür, kanun ve nizam (tanrısı), kraliçe, dünyanın kraliçesi, büyük, pek büyük, muhteşem, ışık saçan, beyaz yüzlü, kader, doku-nulmaz, daima mevcut, ebe, geyik avcısı, (Zeus'ün) güzel çocuğu, (Zeus'ün) kızı" bir tanrıça olarak görülmektedir.

HI - Artemis'e epithet olarak kullamları tanrıça isimleri :

Bunlar 'Avcıtnı;, M.i ve M:YJ? dir. Anaitis Pers tanrıçası Anahita'nın Küçükasya'daki bir şekli (7) olmakla beraber, 11 Lydia kitabesinde Artemis'in epithet'idir. Meter ise Lydia kitabelerinden 10 unda Anaitis ile 6 sında da Artemis veya epithet'leri ile birlikte geçmektedir.

Garpten gelen kült ile Küçükasya ana tanrısı ve Perslerin Anahita'sının müte-kabil tesirlerle en çok mezcedildikleri Lydia'da (bilhassa Kula ve Maeonia doğaylarında) tanrıça, Artemis'i, Kybele'yi ve Anahita'yı temsil eden bir kült haline gelmiştir. Maeonia'da 'bulunmuş bir relief (8) bu hususu takviye etmesi bakımından zikre şayandır. Buradaki tanrıça iki yanında aslanlarla tam bir Kybele olmasına rağmen altında "Apteıı; ıadıını görmekteyiz.

Lydia ve Mysia'da birer defa geçen Mci• yı Artemis'le beraber göremiyoruz. Fakat onunla yakınlığına dair bazı izler de mevcuttur. A. Hartmann RE, XIV 1, sa. 89 da Orig. in. Cels. VI, 22 deki «Tu K.xınaJoxcôv [sc. µu-:;ıY)QLO!J nEpt ,ıjç Ev Koııcıvoıç 'AQta ııdoç» ib:aresine dayanarak bu hususu belirtmektedir.

Artemis'in tespit ettiğimiz epithet'lerinden, Lykia'ya ait olan ikisi, Orıı<ıYJVL'X ve Ma).mtx yenidir.

Bu epithet'leri ihtiva eden kitabeJer:

1 - Adak steli, İstanbul Arkeoloji Müzeleri env. No: 5.25,8 A. Boy: 29, gen.: 15, kal.: 15 cm. (Fot: 1).

•• (4) SEG, II, 564.

(5) SEG, il, 708.

(6) H. Metzger, Catalogue des Monuments Votifs du Musee d'Adalia sa. 17.

(2) RE, IIı, sa.1380; ı2. sa. 2030.

W. H. Roscher, Lexikon der griechischen und Römischen Mythologie I, sa. 330 vd.

(3) REA, VII, 1905, Lev. I.

'Apt\LL Lj G)IXQCfT)VlXrj
"Artemis Tharsenike'ye".

2 - Adak steli. İstanbul Arkeoloji Müzeleri, env. No: 5258 B. Boy: 17, gen.: 10, kal. 10 cm. (Fot: 2).

"Agn:u; Ehpo-rıvtx/ı
"Artemis Tharsenike".

3 - Adak steli. Antalya Müzesi, env. No: 531. Boy: 30, gen.: 13-15,5 kal.: 9-11,5 cm.

'Aya3eivo5 Tı,- "Tlepolemos oğlu
Tıf0'.lı0ti, A0- Ag.atheinos, Artemis
tıpt t M2AEL- Maleitike'ye adağı
t'ıXij evX1)ν birlikte gelenlerle
μɛτᾶ τῶν (sundu)."
cruvs,:iXOf FVrov.

İlk iki kitabe Antalya'nın Finike kazasına bağlı Çaldır köyünde bulunarak 1954 yılında İstanbul Arkeoloji Müzele - rince satın almış, üçüncüsü de (9), Antalya'nın Kaş kazasına bağlı Kalkan Nahiyesinin Furnaz köyünde (bu köy Patara'ya 6-7, Ksantos'a 9 km. kadar mesafededir.) bulunup 1950 yılı sonlarında Antalya Müzesine maledilmiştir.

0ııocrrıv?tıf nin cesaret, cür'et manalarındaki -&ıxp0-lw fiili ve {Mpo-rptç. -&cıproc kelimeleri ile alakalı olması ihtimal dahilindedir. Athena'nın da, harp tanrıçası olarak aynı kökten gelme 0apcro:ı epithet'i vardır (10).

Diğer taraftan Apollon'un Mysia'da bir nehir adı Tciı.,o-w; veya bir Kilikia şehri Tcıpo-o;' dan gelme Tıxr:,(mlc; ve Tııpo-ıoc; epithet'leri vardır (11). Lydia'da bir adak kitabesinde de (12) c<An6HcovL Tıı(lcrtm xat Mrıtpl Tııpcııvfı » geçmektedir. 0ııxpırvt-x ' nin hem, Apollon ile birlikte geçmesine dayanarak Artemis'e m:alettiğimiz, Tııporıv ile hem de Apollon'a ait TııXQeUs ile yakınlığına hükmedilebilir.

Tııxpırvıv ile eaoo-rıvtX'nin yakınlık-

(4) Bu kitabenin kopyasını, envanter kayıt suretini bildiren Antalya Müzesi Müdürü sayın İsmet Ebcioğlu'na ve fotoğrafını temin eden Y. Mimar Mustafa Ayaşlıoğlu'na teşekkür borçluyum..

(5) RE, V A2ı sa. 1307.

(rı) RE, IV A2' sa. 2413, Tarsos maddesinde No: 3, ve sa. 24u.

(12) M.:ı;.B. 1880 sa. 162 No: „el

ları bir yana, Apollon'un epithet'lerinden pek çoğunun Artemis için de kullanılmış olmasını (13) nazarı itibara alarak bu ılıtımHerden ikincisinin daha kuvvetli olduğu kanaatına varılmaktadır. Tcıproc;'un G)UQ:ıoc şeklinde bir imlasi bulunması (11) kanaatımızı takviye ettiği gibi, epithet'i Tarsos (bugünkü Tarsus) şehrine maletmemizi mümkün kılmaktadır.

MxAEmx· nin de Apollon'a ait İlııı.Eci-:aç (14) 'a muadil ve onun gibi M:ıı.fo (veya. İfo)ctx (15)'dan neş'et etmiş bir epithet olduğu fikrindeyiz.Lakae- ‚daimonia'<la bir mevki alı olan MaHrı' nin ethnikonları arasındf. masculinum MxııefTYİÇ, İfai-.Eıhıç, Mx),Et•TİÇ ve femininum Mıx\Eanç, Mrıı.Ffııç vardır (16). MalEmxôç veya İlaAELTL" gibi bir sıfatta raslanmıyorsa da, yer adlarından bu gibi ethnikonların teşekkülü kaide dışında değildir.

Kendi bölgesinde dahi görülmeyen bu epithet'in Lyki:a'da kullanılması arızidir. Kitabeden öğrendiğimize göre adağı sunan Agatheinos Lykia halkından olmayıp, herhangi bir münasebetle, hariçten gelmedir. "Birlikte gelenler" kaydından bunların bir grup oldukları anlaşılıyor.

Artemis, kitabelerden 137 sinde yalnız isimle, 226 sında isim ve epithet ile, 64 ünde de sadece epithet ile zikredilmiş - tir.

Bu durumun bölgelere göre detaylandırılmasından a,şağıdaJd liste meydana gelir:

	İsim	İsim ve epithet	Epithet
Ionia	55	134	12
Karia	20	23	4
Lydia	22	25	29
Mysia	8	7	5
Bithynia	1	1	
Phrygia	5	5	

(13) Krşl.: RE, İtt sa. 41-72 ile sa. 1378 - r402.

(14) RE, XIVı> sa. 869.

(15) RE, XVI' sa. 859, Malea mad<lesinde No: ı.

(16) Pape, Wörterbuch der griechischen Eigennamen, sa. 848.

	İsim	İsim ve epithet	Epithet
Lykia	7	12	8
Pamphylia	6	8	
Pisidia	11	9	4
Kilikia	1	1	2
Lykaonia	1		
Galatia		1	

Hemen hemen bütün bölgelerde isimle, isim ve epithet aynı miktarda görülüyor. İonia'da ikinci halin ekseriyette olması Menderes Manisasının istisnai vaziyetinden ileri gelmektedir. Filh:akika bu şehrin, büyük ekseriyeti tanrıçanın merasimlerine iştiraki ifade eden diğer şehirler kararnamelerinden ibaret, 81 kitabesinden 68 inde isimle birlikte epithet'lerden bir veya birkaçı (bilhassa AsvXo<reunvri) kullanılmıştır.

Tanrıçanın yalnız epithet ile ifadesine her bölgede, diğerlerine nazaran, çok daha az kitabede raslanmaktadır. Ancak Lydia bu hususta bir istisnadır. Buradaki durum bilhassa Anaitis ve Persike'nin Artemis'e epithet olmaktan çok müstakilen zikredilmelerinden hasıl olmuştur. Hakikatte bu iki tanrıça hazan Artemis'i tavsif etmekle beraber, Lydia'da şahsiyetlerini muhafazaya muvaffak olmuşlardır. Kefaret kitabelerinde Anaitis, karışımıza Artemis'den tamamiyle ayrılan bir karakter, başka bir çehre ile çıkar.

Lydia epithet tenevvüü cihetinden de en zengin bölgedir. İonia'nın 201 kitabesinde 30 epithet bulunmasına mukabil, Lydia'nın 76 kitabesinde 31 epithet vardır. Bu da kanaatimizce, bölgenin coğrafi vaziyeti itibariyle hem garbın, hem de şarkın tesir sahası dahilinde bulunması ile izah edilebilir. Burada Artemis Anaitis'i, Meter Anaitis'i, Artemis Persike'yi, Artemis Tauropolos'u, Ma'yı muhtelif epithetleri ile gördüğümüz gibi, Artemis Apta, Artemis Ephesia, Artemis Leukophryene ile de karşılaşmaktayız. Ancak gariptir ki, epithet'ini Sardes'den almış olan Artemis Sardiane yalnız bir defa geçiyor.

Lydia ve İonia'dan sonra 25 epithet ile üçüncülüğü Karia alıyor. Karia'da Ar-

temis epithet'lerinden 13 ü etnik'tir. Bunlardan 8 i bölge içindeki mahal isimlerinden teşekkül etmiştir. Bölge dışından 3 defa Artemis Ephesia'yı, birer defa Artemis Pergaia, Leukophryene ve Delia'yı görüyoruz. Burada Küçükasya ana tanrısı tipine raslanmıyor.

Lykia'da 14, Mysi:a'da 13 epithet mevcuttur. Diğer bölgelerde ise miktar, kitabe sayıları ile mütenasip olarak 10 dan aşağı düşmektedir.

Küçükasya cemiyet hayatında canlı bir şekilde tezahür eden Artemis'in muhtelif vesilelerle zikredildiği kitabeleri başlıca 6 grupta mütalaa edebiliriz:

I - Adak ve yapı kitabeleri:

Gerek miktarları, gerekse bölgelere yaygınlığı itibariyle ekseriyet adak kitabelerindedir. Mevzuumuza 1 mezar kitabesi ile giren Galatia hariç, bütün bölgelerde rasladığımız adak kitabelerinin sayısı, 16 yapı kitabesi ile birlikte, 146 dır. Bu rakam umumi yekunun % 34 ünden fazladır.

Adak ve yapı kitabelerinin en fazla bulunduğu bölge Lydia'dır. Bölgenin 76 kitabesinden 42 si bu cinstendir. Bunlarda tanrıçayı umumiyetle yalnız görüyor. Ancak, 3 tanesinde Men Tiamos'la, birinde Zeus, birinde Apollon, birinde de Demos'la beraberdir. Men ile beraber olduğu zamanlarda önde zikredilmesine mukabil, Zeus ve Apollon ile geçtiğinde ikinciliğe düşüyor.

Adaklardan 5'i, maksat belirtmeleri bakımından, hususiyet arz ediyor. Bunlardan ikisi göz sağlığı, diğerleri ayakların, göğüslerin ve vücudun sağlığı için sunulmuşlardır.

39 adak kitabesi ihtiva eden İoni:a'da ise Artemis ancak 8 kitabede yalnızdır. Diğerlerinde imparator, demos, boule ve gerusia ile, Miletos'dan bir kitabede de Apollon ile beraberdir. Ekseriyeti Ephesos'da ait olan adaklarda tanrıçanın geçişi, daima birinci planda olmasına rağmen, şekli hissini veriyor.

İoni:a'da yapı kitabelerine yalnız Ephesos'da raslanmaktadır. Sayıları Küçükas-

ya'dakinin yarısı (8 adet) olan bu kitabelerde de aynı vaziyet müşahede edilmektedir.

16 adak ve yapı kitabesi olan Karia'da durum değişiktir. Burada tanrıçanın mevcudiyeti daha canlı hissediliyor. Adaklardan 5 i yalnız Artemis'e, 5 i de Artemis'le birlikte diğer tanrılara (ezcümle Zeus, Hera, Leto ve Apollon'a) sunulmuştur. 3 adak Artemis'e değildir. Bunların 2 si Nemesis'e, biri de imparator'a sunulmuş olup, sunanlar Artemis rahipleridir. Tanrıçayı 1 adak ve 1 yapı kitabesinde imparator ile görmekteyiz.

Phoibos'a Artemis heykelinin ithafını ifade eden vezinli bir kitabe de zikre değer (17).

Mysia'nın 11 kitabesinden 8 inde Artemis yalnız, 3 ünde Apollon ile beraberdir. Bunlardan 2 sinde şükran ifade edilmekte, 1 inde de kendisine mabet yapıldığı zikrolunmaktadır.

Lykia'ya ait 13 kitabeden 9 unda Artemis'i yalnız, diğerlerinde Zeus, Ares, Leto, Apollon ve imparator ile görüyoruz. Ksantos'da bulunmuş bir kitabeden şehrin Antiokhos tarafından 1. Ö. 197 yılında Leto, Apollon ve Artemis adına takdis edildiğini (18), bir başkasından kumandan Aitolos tarafından Artemis'e korulukla mabet tesisi ile içinin tefriş edildiğini (19), öğrenmekteyiz.

Pisidia'dan 10 kitabenin 8 inde yalnız, 1 inde Phoibos'la, 1 inde de fleoC 1:11:1anoC ve şehirle beraber geçiyor. Bu adaklardan 2 siinin --:ivot Tex.μOQEL<>L'lar tarafından sunulduğunu görüyoruz. Ramsay, Ks, enoi Tekmoreioi'ların Artemis Limnaia'ya ibadette birleşmiş bir grup oldukları kanaatinde (20).

Daha az kitabesi olan diğer bölgelerde adak sayısı da azdır. Phrygia'da 8, Pamphylia'da 3, Bithynia ve Kilikia'da 2 şer, Lykaonia'da 1 adak kitabesi mevcut.

Phrygia'da Seibaste'de bulunmuş bir

(17) CIG', No: 2661=Kaibel, No: 786.

(18) OGI, No: 746.

(19) OGI, No: 91.

(20) Ramsay, **HG**, sa. 411.

kitabeden I. S. 128 yılında Apollon ve Artemis'e bir mabet yapıldığını (21) öğreniyoruz. Aezani'de de iki tanrıyı yanyana bulmaktayız.

Tanrıçaya Pamphyli:a'dan 2 kitabe de imparatorla, Kilikia ve Lykaonia'da birer kitabe de Apollon ve diğer tanrılarla adak sunulmuştur.

il - Kara'f'M,me, kanun,.kralı mektup ve fermanlar:

Umumiyetle Ionia, Karia, Lydia, Mysia: ve Lykia'da görülen ibu grup kitabelerin sayısı 131 dir. 60 ı Menderes Manisasına ait olan 87 kitabe ile birinciliği Ionia alıyor.

Menderes Manis.ası kararnamelerinin. ekseriyeti muhtelif Yunan şehirleriyle birkaç Küçükasya şehrinin Artemis Leukophryene merasimlerine iştiraklerini ifade eder. Bunlarda tanrıça mevzuun ana kısmını teşkil etmekte ve her birinde merasimleri, kurban ve hediye takdimi, kendisi e saygı ve bağlılık ifadesi gibi vesilelerle en az 3-6 defa zikredilmektedir. 4 krali mektupta da geçişin aynı vesilelerle olduğu görülüyor.

Burada ancak birkaç şeref ve proksenos kararnamesinde bulunan kararname metnini havi stelin tanrıçanın mabedine konulması kaydı, Menderes Manisasında kilerden mevzu ve üslup itibariyle farklı, Ephesos ve diğer Ionia şehirleri kararnamelerinde ekseriyettedir.

Ephesos kararnamelerinden birinde şehir ve arazinin Mithradates'e karşı korunması mevzuunda ma!bedin de ayrıca ve başta zikredilmesi tanrıçaya verilen ehemmiyetin bir delilidir (22).

Miletos'dan bir muahede kararnamesinde taraflardan Magnesia'lıl.arın Artemis Leukophryene'ye yemin etmelerine mukabil Miletos'luların Apollon'a yemin ettiklerini görüyoruz.

Aynı şehrin bir kitabesinde de Artemis Kithone'nin mabedine giriş şartları kanunla tespit edilmiştir (23).

(21) RUM. 2. J896, sa. 288, Not: 3-CIG, No: Add. 3871 d.

(22) Syll. No: 253.

(23) Milet, 1/7, No: 202.

Karia'da bu tip kitabe sayısı **19 dur**. Bunlardan 10 u Olymos ,şehrine :aittir. Olymos şehri kararnamelerinden 8 inde mukaddes arazinin icara verilmesi mev - zuuna raslamaktayız. İcar kararnameleri nin hemen hepsinde Artemis ve Apollon yayan:a., mabet ve arazileri, malları müş - terektir.

Tanrıça 4 ü şeref kararnamesi olan, muhtelif Karia şehirlerine ait, diğer kita - belerde stelin mabedine konması, rahip veya rahibesi, mabedinin masuniyeti gibi vesilelerle geçmiştir.

7 Lydia kar"9.rnamesinden 4 ünde ge - çiş sebebi stelin mabede konulması, 1 inde rahibinin tebcili, 1 muahede kararname - sinde yemin ve stelin mabede konmasıdır. Nysa'da bulunmuş bir krali mektupta da Mithradates'in düşmanlarından Khaire - mon'un Artemis Ephesia mabedine sığı - mşından bahsedilmektedir (24).

Mysia'nın 8, Lykia'nın 7, Pamphy - lia'nın 2 ve Pisidia'nın 1 kararnamesi mev - cuttur. Bunlarda geçişler umumiyetle ma - bedi münasebetiyledir.

Artemis mabetlerinin yerleri sv -1:4') sınır avfer't'citqı rô.n:çp ibaresi fü:1 bazı kita - belerde övülmüştür. Bu ibareyi birer defa Menderes Manisasında, Olymos'da, Rer - gama'da, Telmessos'de ve Perge'den ki şe - ref kararnamesinde biraz değişik ifade ile K•ı-ı:a. tOV snvp.ı.vfoı tov ıı:ı.nov şeklinde gö - rüyoruz.

Menderes Man İsaşı kararnamelerinin çoğu Grek şehirlerinden olmasına muk.a,bi Epheso,s'da dış;9.rıdan kararnameye raslan - mamışbr. Ephesos adak kitabelerinde Ar - temis Ephesia'nın başka tanrılarla, bilhas - sa pek ya,kını olan Apollon ile, görülmeyi - şhi de dikkati çeker. Bu hususiyetin seb - ni Artemis Leukophryene'nin Yunanistan - dan gelme, Artemis Ephesia'nın ise Kil - çükasya ana tanrısı tipinde bir yerli ta - nrıça olmltsında aramalıdır.

III - Şeref kitabeleri:

Küçükasya'da. 84 adet şeref kitabesine raslanmıştır. Bunlardan 47 si İonia'dan - dır. Diğer bölgelerde ise miktarın hayli

(24) Welles, No: 73 ve 74.

düşük olduğu görülüyor. Karia'da 7, Ly - dia'da 12, Phrygia'da 1, Lykia'da 3, Pam - phylia'da 5, Pisidia'da 7, Kilikia'da. 2 şe - ref kitabesi mevcuttur. Bu kitabelerde Ar - temis'in rahip ve rahibeleri; kült memur - ları, neokoros'lar ile dini sıfatı haiz ol - mayıp tanrıçaya saygı ve sempatilerini herh:angi bir şekilde gösterenler, ekseriya boule ve demos tarafından, tebcil edilmiş - lerdir.

Ephesos'a ait bir şeref kitabesinde Hadrianus'un Artemis'e fevkalade hedi - yeler verdiği için tebcil edildiğini görmek - teyiz.

İkisinde Gordianus'un tebcil edildiği 4 kitabede tanrıça Ephesos şehrinin neo - koros'luğu münasebetiyle geçmektedir.

Didyma'da Apollon mabedinde bulun -muş kitabelerden birinde kr9.,1 Antiokhos' - un kızı kraliçe Apame, diğerinde kral. Ptolemaios'un kızı kraliçe Philotera'nın heykelleri Miletos demos'u tarafından Ar - temis Pythie'ye sunulmaktadır. Apollon mabedine konulmuş olan heykellerin Arte - mis'e sunulması iki kardeş tanrı arasında - ki yakınlığın tezahürlerinden biridir.

IV - Mezar kitabeleri:

Artemis ihtiva eden mezar kitabeleri - nin sayısı 18dir.Bunlar İonia, Karia, Lydia, Lykia, Pamphylia, Pisidia ve Lykaonia'da birer ikişer dağılmış vaziyettedir. 1 i Ka - ria'ya, 2 si Lydia'y.a., 2 si Lykia'ya ve 1 i Pisidia'ya ait olan 6 sında mezarın korun - ması vazifesi tanrıçaya verilerek bozanın mabede muayyen miktarda para cezası ödemesi kaydı konmuştur.

Lydia'dan bir kitabede (25) mezarı birinin bozması ihtimaline karışı " - - - - 'ı v 'Avafi:nv TYIV &:ı:O Lfpoii V(hrnç W'X'(W u vrvv E Et " ibaresinin zikri calibi dikkattir. Kefaret kitabelerinde de görüleceği gibi, Anaitis'in kızdırılma ı tehlikeli bir şey - dir. Burada mezarın masuniyeti için onun kudretinden medet umulmuştur.

Tanrıça Lykia, Pisidia ve Galatia'da birer kitabede de rahibeleri münasebetiyle geçmiştir.

(25) Buresch, sa; n7, No: 56.

Pamphylia ve Pisidia'dan birer kita - bede ise kendisine ithaf görmekteyiz.

V - Kefaret kitabeleri:

Yalnız Lydia'ya mahsus bir gruptur. Hepsî de Kula mıntakasında bulunmuş 6 kefarete kita, besî mevcuttur.

Anaitis'i epithet almış olarak Artemis, bunlardan yalnız birinde zikredilmiştir.

Yeminini tutmayanları, borcunu veremeyenleri, yanılanları şiddetle cezalandıran tanrıça, kitabelerden üçünde Men Tiamos ile birlikte geçmekte ise de, daima başta bulunmasından, yatıştırma gayretlerinin kendisine tevcihinden ve nihayet kudretini göstermesinden hükmün onda olduğu anlaşılıyor.

Başka bölgelerin kitabelerinde görmediğimiz bu haşın vasıflar şüphesiz hakiki Artemis tipine uymuyor. Lydia'da Artemis'in yerli kültü temsil etmesinden çok kendisinin temsil edildiğine ş:ahit olmaktadır. Garptan gelen tesirle halk Artemis adını kabullenmiş, fakat an'anesinden fedakarlık yapamıyarak tanıdığı ve korktuğu tanrıçayı da bırakamamıştır.

VI - Hudut kitabeleri:

Antik dünyada suçluların içine sığınmak suretiyle takipten kurtuldukları mabet hudutları hazan genişletilmek, hazan daraltılmak suretiyle muhtelif devirlerde yeniden tespit olunmuştur.

Küçükasya.'da 4 ü Ionia'dan, 2 si Lydia'dan olmak üzere, Artemis mabetlerinin sınırlarını gösteren, 6 hudut kitabesine raslanmıştır.

Ionia'da Belevi, Hasan Çavuşlar, Küçük Kadife ve Büyük Kadife'de bulunmuş olan hudut taşlarından Artemis Ephesia'nın a.sylos'luk hudutlarından bir kısmını öğrenmekteyiz. Bunlardan ikisinde hudut imparator tarafından tayin edilmiş, diğer ikisinde imparator'un iradesiyle hareket olunmuştur.

Lydia'daki hudut taşlarından biri Tireci arında Çatal köyünde, öteki de Hierokais:area'da bulunmuştur.

Hududun tek kitabe ile tayini mümkün olamayacağına göre buralarda başka

hudut taşlarının mevcudiyeti muhakkaktır.

Bilhassa adak ve şeref kitabelerinin tetkikinde göze çarptı. cak hususlardan biri de dini vazifelerde kadınların daha fazla faaliyet göstermeleridir. Artemis'in 23 rahibine mukabil 40 rahibesi tespit edilmiştir. Vaziyet kült memurluklarında da aynıdır. 9 erkek memura mukabil 14 kadın memura raslanıyor.

Artemis'e adak sunanların ekseriyetini ise erkekler teşkil eder. Kitabelerden 81 inde erkeklerin, 37 sinde kadınların, 13 ünde de erkek ve kadınların müştereken adak sunduğunu görüyoruz.

Her devirde olduğu gibi gözden geçirdiğimiz kitabelerin antik şehirleri süsledikleri devirlerde de dine kadınlar daha fazla zaman, erkekler daha fazla para ayırabilmişlerdir.

Muhtelif bölgelerden birer ikişer kitabe yukarıdaki gruplar dışında kalmış, ekserisi fragment olan 17 kitabenin de nev'i tespit edilememiştir.

Tanrıçanın zikri bakımından rekor Ephesos'dan çok uzun bir vakıf kitabesindedir (26). Bunda çeşitli epithet'leri ile Artemis 77 defa muhtelif vesilelerle geçmektedir.

Lydia'dan bir mukavele de (27), bilhassa mabede ait paranın işletilmesi bakımından, pek mühim bir vesikadır. Mukavelede taraftar Artemis namına mabedin idarecileri ile kendisine mabet hazinesinden 1325 altın stater ikraz edilen Mnesimakhos'dur. Borçlunun muhtelif köylerdeki arazisi, senelik gelirleri de belirtilerek, ipotek edilmiş, vadesinde ödeyemediği takdirde borcun iki misli olan 2650 altın stater'in tahsil edileceği de tasrih olunmuştur.

Karia'da biri La.gina'dan, diğeri Panamaros'dan iki kitabede rahiplerin icraatı belirtiliyor.

Phrygia'da Akmonia şehrinde bulunmuş bir vasiyetnamede Artemis Ephesia'yı, diğer tanrılar arasında, hükümleri koruyucu sıfla.tiyle görüyoruz.

(26) Ephesos, II, No: 27.

(27) AJA, XVI, 1912 sa. II vd. = Sardis, VII/1, No: 1.

Aynı mevzua bir Pamphylia kitabe -sinde de rastlanmaktadır (28). Lyrboton Komae (Varsak civarında Pazar gediği)' de bulunmuş olan vasiyetnamede, bütün mallarını annesine, onun ölümünden sonra da Apollon Lyrboton'a intikal etmek şartıyla, bırakan Stasios Trokondos oğlu lfovas, vazettiği şartları yeine getirmeyanın Artemis Pergaia'ya 1000 dinar ceza ödemesini kaydediyor.

(28) SEG, VI, No: 673,

.Küçükasya'da asırlarca hüküm süren Artemis'in tahtından nasıll indirildiğini de bir kitabeden öğreniyoruz :

ih(u.ovoi; 'Apt:ipLÖa; x ifre),wv dltar).wv elōs
11 4€o; ar:Fl:..xtrı; avfür:o arjux ı:6be.
Erno'ı).wv sh,fiel Oeov crı:;üpôv TE yı:pipmv,
NıXO-p6pov Xgtcr,oo cruvBoAOıI d0ci'atOV (29).

(29) Ephesos, 1, sa. 103. = JOAI, VIII, 1905, sa. 69.

BİBLİYOGRAFYA

(Artemis ile alakalı kitabelerin neşriyatı)

IONIA:

A. M. = Mitteilungen des Deutschen Arch. Inst., Athenische Abteilung:

F. Hiler von Gaertringen: XIX, 1894, sa. 19, No: 9 (=Ins. Magn. No: 133), sa. 26, No: 18 (=B.C.H., XV, sa. 539, No: 4=Ins. Magn., No: 139); A. Fontrier: XXI, 1896, sa. 375 (=B.C.H., XX, sa. 393 = Ephesos, 1, sa. 35, Not: 2=R.A., 31, 1897, sa. 145, No: 34).

Ann. d. Inst. = Annali dell' Instituto di Corrispondenza Archeologica: G. Henzen, 1842, sa. 150.

B.C.H.=Bulletin de Correspondance Hellenique: O. Riemann: 1, 1877, sa. 291, No: 78 (=Syll., No: 286), sa. 293, No: 84; V.Berard: XV, 1891, sa. 539, No: 4 (=bk. yukarıda: A. M., XIX, sa. 26, No: 18); A. Fontrier: XX, sa. 393 (=bk. yukarıda: A. M., XXI, sa. 375); R. Demangel-A. Laumonier: XLVI, 1922, sa. 344, No: 36 (=S. E.G., il, 615); A. Oguse: LV, 1931, sa. 168.

C.I.G.=Corpus Inscriptionum Graecarum: No: 2852 (=O.G.I., No: 214=R. Phill., XXII, sa. 121 vd. = Syll., No: 170 = Welles, No: 5), 2855, 2866, 2885, add. 2885 b, add. 2885 c, add. 2885 d (=R. Phil., XXII, sa. 50 vd.), 2914 a (=Ins. Magn., No: 196 = Texier, 111, sa. 95), 2914 b (=Froehner, No: 65 = Texier, III, sa. 96), 2916, 2917 (=Ins. Magn., No: 362), 2954 a ve b, 2958 (=Ephesos, III, No: 92), 2963 c, 2972, 2986, 2994 b, 3001, 3002 (=Texier, il, sa. 286, No: 16), 3155.

Ephesos = Forchungen in Ephesos veröffentlicht vom Österreichischen Archäologischen Institute: I, sa. 35, Not: 2 (=bk. yukarıda:A.M., XXI, sa. 375), sa. 103 (=J.O.A. I, VIII, sa. 69),No: 2, 3(=R.A., 9, 1907, sa. 359, No: 43), il, sa. 104, 141; No: 4, 10, 20 (=R. Phil., 37, 1913, sa. 87), 26, 27, 28 a, 28 b, 28 c, 28 d, 28 e (=J. O. A. I, il, sa. 44 = OGI, No: 480 = R. A., 35, 1899, sa. 181, No: 64), 28 f, 28 g, 29 (=J. O. A. I, il, sa. 45), 34 (=S.E.G., IV, No: 563), 35,

37, 40, 47, 64. 111, No: 1 A, 3, 4 (= J. O. A. I, VII, sa. 48), 5 (=J. O. A. I., VII, sa. 47 = R. A., 4, 1904, sa. 306, No: 97), 8, 41, 59, 60, 61, 68, 72, 76, 77, 78, 80, 86, 92 (=C.I.G., No: 2958), 93. Froehner = W. Froehner, Les Inscription Grecques du Louvre: No: 65 (=bk. yukarıda : C.I.G., No: 2914 b).

Hellenica = L. Robert, Hellenica, Recueil d'Epigraphie de Numismatique et d'Antique itEs Grecques V, sa. 59, VI, sa. 39 (=Ins, Magn. No: 142).

Ins. Magn. = Die Inschriften von Magnesia am Maeander: No: 5, 9, 10, 12, 16, 18 (=O. G. I. No: 231 = Welles, No: 31), 19 (= O. G. I., No: 232 = Welles, No: 32), 22 (=O. G.I., No: 282 = Welles, No: 34), 23 (=Welles, No: 33), 25 b, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 (= S.E.G., iV, No: 502 =R.E.A., V, 1903, sa. 214 vd.), 59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 71, 72, 73 a (=bk. yukarıda: No: 58), 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 86, 87 (=O.G.I., No: 319), 89, 93, 97, 98, 100 (=R. A., 26, 1895, sa. n5), 104, 105, n9, 120, 122 a, 133 (=A. M., XIX, sa. 19; No: 9), 139 (=bk. yukarıda: A. M. XIX, sa. 26, No: 18), 142 (=Hellenica, VI, sa. 39), 156, 161, 178, 182, 195 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 2914 b), 196 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 2914 a), 200, 205, 206, 362 (=C.I.G., No: 2917), 381.

Ins. • Priene = Inschriften von Priene: No: 37, 47, 53, 54, 59, 231.

J.O.A.I. = Jahreshfte des Österreichischen Archäologischen Instituts: R. Heberdey: I, 1898, sa. 76 (= R. A. 32, 1898, sa. 466, No: 66), il, 1899, sa. 44 (= bk. yukarıda: Ephesos, II, No: 28 e), sa. 11.5 (= Ephesos, il, No: 29), sa. 49 (=O. G.I., No: 481 = R.A., 35, 1899, sa. 182, No: 66), sa. 50 (=R.A., 35, 1899, sa. 182, No: 65), III, 1900, sa. 88, VII, 1904, sa. 42 (=R.A., 4, 1904, sa. 305, No: 96), sa. 44, sa. 47 (=bk. yukarıda: Ephesos, III, No: 5), sa. 48 (=Ephesos, III, No: 4), VIII, 1905, sa. 69 (=Ephesos,

1, sa. 103). J. Keil: **XXIII**, 1926, Beibl. sa. 73 (=S.E.G., IV, No: 513), sa. 280 (=S.E.G., iV, No: 518), sa. 281 (=S.E.G., iV, No: 516), **XXIV**, 1928, sa. 27 (=S.E.G., iV, No: 534), sa. 61 (=S.E.G., IV, No: 515), **XXV**, 1929, sa. 17 (=S. E. G., iV, No: 523), sa. 25 (=S.E.G., iV, No: 533), **XXVIII**, 1933, sa. 43 (=R. A., 2, 1933, sa. 401, No: 123), **XXX**, 1935, sa. 198, No: 4.

Kaibel = G. Kaibel, Epigrammata Graeca ex Lapidibus Conlecta: No: 238, add. 241 a, add. 288 a.

Keil - Premerstein = J. Keil ve A. von Premerstein, Reise 1-3, Denkschriften d. Kais. Akademie d. Wissenschaften in Wien **LIII** 2 (191q), **LIV** 2 (19u), **LVII** 1 (1914): **III**, sa. 99, No: 146.

M. x, B. = Moum,fov xal. B:Rhoflrix Tfi; EurlyYFILl'kij: xoi,ij: (Smyrna): 1875, sa. 16, No: Lb', 1876, sa. 47, No: l; ;', 1885, sa. 28, No: 252 (=S.E.G., iV, No: 628).

Milet = Milet: Ergebn:sse der Ausgrabungen u. Untersuchungen: 1/2, No: 24, 1/3, No: 131, 148, 150, sa. 262 (=O.G.I., No: 745), sa. 409, 1/7, No: 202, 265, 302, II/3, No:400.

O.G.I. = W. Dittenberger, Orientis Graeci Inscriptiones Selectae: No: 9, 35 (=R. Phil., 24, 1900, sa. 323), 214 (=bk. yukarıda: C.I.G. No: 2852), 225 (=R. Phil., 25, 1901, sa. 9 = Welles, No: 18), 226 (=R. Phil., 25, 1901, sa. 6), 231 (= bk. yukarıda: Ins. Magn. No: 18), 232 (= bk. yukarıda: Ins. Magn. No: 19), 282 (=bk. yukarıda: Ins. Magn. No: 22), 319 (=Ins. Magn. No: 87), 472 (=R. Phil. 23, 1899, sa. 148), 480 (= bk. yukarıda: Ephesos, II, 28 e), 481 (=bk. yukarıda: J. O. A. 1., II, sa. 49), 496, 745 (=Milet, I/3, sa. 262).

R. A. = Revue Archeologique: O. Rayet: 1. seri, **28**, 1874, sa. 104 (=Syll., No: 391), 33, 1877, sa. 105 (=Syll. No: 370), S. Reinach: 3. seri, 26, 1895, sa. 115 (= Ins. Magn., No: 100), R. Cagnat: 3. seri, 31, 1897, sa. 145, No: 34 (= bk. yukarıda: **A. M.**, **XXI**, sa. 375), 32, 1898, sa. 466, No: 66 (=J.O.A. 1., I, sa. 76), 35, 1899, sa. 181, No: 64 (=bk. yukarıda: Ephesos, II, No: 28 e), sa. 182, No: 65 (=J. O. A. 1., II, sa. 50), sa. 182, No: 66 (=bk. yukarıda: **J.O.A.** 1., II, sa. 49), R. Cagnat - M. Besnier: 4. seri, 2, 1903, sa. 167, No: 188 (= R.E.A., IV, sa. 260), 4, 1904, sa. 305, No: 96 (=J.O.A.I., VII, sa. 42), sa. 306, No: 97 (=bk. yukarıda: Ephesos, III, No:5), 9, 1907, sa. 359, No: 43 (=Ephesos, I, No: 3), 20, 1912, sa. 450, No: 137., R. Cagnat - Alf. Merlin: 6. seri, 2, 1933, sa. 401, No: 123 (J. O. A. 1., **XXVIII**, sa. 43).

R.E.A. = Revue des Etudes Anciennes : A. Föntrier: iV, 1902, sa. 195, No: 6, sa. 260 (=R.A., 2, 1903, sa. 167, No: 188), M. Holleaux: **V**, 1903, sa. 214 (=bk. yukarıda: Ins. Magn., No: 58).

Recueil = R. Dareste - B. Haussoulier - Th. Reinach, Recueil des Inscriptions Juri - diques:

I, No: 4 (=Syll. No: 253).

R. E. G. = Revue des Etudes Grecques: **Al.** Emm. Contoleon: **XIV**, 1901, sa. 297.

R. Phil = Revue de Philologie, d'histoire et Litterature Anciennes:

B. Haussoulier: 2. seri, **XXII**, 1888, sa. 50 (= C.I.G., No: add. 2885 d) sa. 121 (=bk. yukarıda: C.I.G., 2852), **XXIII**, 1899, sa. 148 (=O.G.I. No: 472), sa. 315, No: 32, sa. 319, No: 36, **XXIV**, 1900, sa. 323 (=O.G.I., No: 35), **XXV**, 1901, sa. 6 (=O.G.I., No: 226), sa. 9 (=bk. yukarıda: **O. G.I.**, No: 225). Ch. Picard: **XXVII**, 1913, sa. 87 (= Ephesos, II, No: 20).

S.E.G. = Supplementum Epigraphicum Graecum:

II, No: 615 (= B. C. H., **XLVI**, sa. 344, No: 36), **iV**, No: 502 (=bk. yukarıda: Ins. **Magn.**, No: 58), 513 (=J.O.A.I., **XXIII**, sa. 73), **515** (= **J.O.A.I.**, **XIV**, sa. 61), 516 (= **J. O. A. 1.**, **XXIII**, sa. 281), 518 (= **T.O.A.I.**, **XXIII**, sa. 280), 523 (=J.O.A.I., **XXV**, sa. 17), 533 (= **J. O.A.I.**, **XXV**, sa. 25), 534 (=J.O.A.I., **XXIV**, sa. 27), 535, 536 (=Ephesos, II, No: 34), **628** (=M. X. B., 1885, sa. 28, No: 252).

Syll. = W. Dittenberger, Sylloge Inscriptionum Graecarum:

No: 13.11, 170 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 2852), 253 (=Recueil, I, No: 4), 286 (=B.C.H., **1**, sa. 291, No: 78), 370 (=R.A. 33, 1877, sa. 105), 391 (=R.A., 28, 1874, sa. 104).

Teixer = Ch. Texier, Description de l'Asie Mineure:

II, sa. 286, No: 16 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 3002), **III**, sa.95 (=bk. yukarıda: **CI.G.**, 2914 a), sa. 96 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 2914 **b**).

Welles = C. B. Welles, Royal Correspondence in the Hellenistic Period:

No: 5 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 2852), **18** (=bk. yukarıda: O.G.I., No: 225), 19, 31 (=bk. yukarıda: Ins. Magn., No: 18), 32 (=Ins. Magn. No: 19), 33 (=Ins. Magn., No: 23), 34 (=bk. yukarıda: Ins. Magn. No: 22).

KARİA:

A.M.

A.E. Kontoleon: **XIV**, 1889, sa. 108, No: 62, W. Judeich: **XIY**, 1889, s. 371 (=B.S.A., **XXII**, sa. 201), sa. 375 (=B.C.H., **XXII**, sa. 400, No: 48), sa. 381 (=Froehner, No: 49 c), sa. 383 (=Froehner, No: 49 d), sa. 385 (=B.C.H., **XXII**; sa. 392, No: 39 = B.S.A., **XXII** sa. 197), sa. 388 sa. 391 (=Froehner, No: 40).

Ann. d. Inst.

1830, sa. 218 (=C.I.G., No: 2656 = Syll. No: 371).

B.C.H.

A. Hauvette - B. M. Dubois: **V**, 1881, sa. 39,

No: 3, sa. 192, No: 14. B. Haussoullier: IV, 1880, sa. 398, No: 7. G. Cousin - Ch. Diehl: XI, 1887, sa. 147, No: 48, **XIII**, 1889, sa. 37, No: 5, **XIV**, 1890, sa. 119. G. Cousin • G. Deschamps: XII, 1888, sa. 83, No: 9, sa. 101, No: 21, sa. 266, No: 50, sa. 267, No: 51, sa. 268, No: 52, sa. 269, No: 54, G. Cousin: **XXII**, sa. 392, No: 39 (=bk. yukarıda: **A. M. XIV**, sa. 385), sa. 400, No: 48 (=A. M., **XIV**, sa. 375), **XXVIII**, 1904, sa. 41, No: 26. P. Foucart: **XIV**, 1890, sa. 373, No: 15, J. Hatfeld: **XLIV**, 1920, sa. 84, No: 18. A. W. Person: **XLVI**, 1922, sa. 17, No: 23 (= S. E. G., II, No: 564), A. Laumonier: **LVIII**, 1934, sa. 372, No: 39 c.

B.S.A. = Annual of the British School at Athens:

W. H. Buckler: **XXII**, 1916 - 1918, sa. 197 (= bk. yukarıda: **A. M. XIV**, sa. 385), sa. 201 (= **A. M. XIV**, sa. 371).

Cauer = P. Cauer, Delectus Inscriptionum Graecarum propter Dialectum Memorabilium : No: 166 (=Fick, No: 3502 = Newton, Hist. of Disc., II/2, sa. 766, No: 52).

C. I. G.

No: 266 (=bk. yukarıda: Ann. d. Inst., 1830, s. a. 218), 2661 (=Kaibel, No: 786), 2671, 2683 (=Texier, III, sa. 131), 2694, 2699, 2737 b, 2823.

Fick = Die epirotischen, akarnanischen, aetolischen, aenianischen und phthiotischen Inschriften:

No: 3502 (=bk. yukarıda: Cauer, No: 166), 3512 (=Newton, Hist. of Disc. II/2, sa. 745, No: 28).

Froehner:

No: 40, (=A.M. **XIV**, sa. 391), 49 c (=A.M., **XIV**, sa. 381), 49 d (= **A. M., XIV**, sa. 383), 50 a, 54.

J.H.S. = Journal of Hellenic Studies:

E. L. Hicks: IX, 1888, sa. 339, No: 1, W. R. Paton - J. L. Myres: **XVI**, 1896, sa. 225, No: 1-9 (=R. Phil., XX, 1896, sa. 96, No: 2), sa. 231, No: 34 (=O.G.I., No: 217 = Welles, No: 39), sa. 232, No: 35 a. G.E. Bean: **LXXIII**, 1953, sa. 29, No: 9.

Kaibel:

No: 786 (=C.I.G., No: 2661).

Mendel = G. Mendel, Catalogue des Sculptures Grecques, Romaines et Byzantines: I, No: 255,

Newton, Hist. of Disc.:

II/2, sa. 698, No: 6, sa. 745, No: 28 (=Fick, No: 3512), sa. 766, No: 52 (= bk. yukarıda: Cauer, No: 166).

O. G. I.:

NQ: 217 (=bk. yukarıda: J.H.S., **XVI**, sa. 231, No: 34).

R.E.G.:

T. Reinach: VI, 1893, sa. 159, No: 3 a, **XIX**, 1906, sa. 117, No: 38.

Robert, Carie = L. Robert, La Carie sa. 362, No: 183.

R. Phil.:

B. Haussoullier: 2. seri, XX, 1896, sa. **96**, No: 2 (=J.H.S., XVI, sa. 225, No: 19).

S.E.G.:

II, No: 564 (= B. C. H., **XLVI**, sa. 417, No: 23).

Syll.:

No: 371 (= bk. Ann. d. Inst. 1830, sa. **218**).

Texier:

III, sa. 139 (=C. I. G., No: 2683).

Welles:

No: 39 (=bk. yukarıda: J.H.S., **XVI**, sa. 231, No: 34).

L Y D I A

A. J. A. = American Journal of Archaeology:

W. H. Buckler - D. M. Robinson: **XVI**, 1912, sa. 11 vd., 526 vd. (= Sardis, VII/1, No: 1), XVII, 1913, sa. 31:", No: 4/1, sa. 355, No: s/1 ve 5/II (=Sardis, VII/I, No: 52/I ve 52/2), sa. 359, No: 6, XVIII, sa. 329, No: 2n/XII (=I. G.R., IV, No: 1756 = Sardis, VII/I, No: **8/XII**).

A. M.:

A. Pavadopulos Kerameus: III, 1878, sa. **56**, No: 2 (= M. x, B., 1876, sa. 117, No: 3), A. E. Kontoleon: XII, 1887, sa. 254, No: 2 (= **M. x**: B., 1885, sa. 5", No: vi • = R.A., 7, 1886, 1;a. it<6, No: 2), sa. 254, No: in, sa. 255, No: 20, XIV, 188", sa. 106, Nci: "6, F. Hiller von Gaertingen: XVI, 18"1, sa. r8 (=R. A., is, 1891, sa. n3, No: 50 = Welles, No: 73 ve 74), A. Conze-C. Schuchhardt: XXIV, 189g, sa. 22, No: 55 (=B.C.H., X, sa. "22, No: 31), sa. 228, No: 63, E. Yordanides: XXIV, 1899, sa. 1, No: 5,

Anat. Stud. Ramsay = Anatolian Studies presented to Sir **W. M. Ramsay**:

Sa. 386 vd. (=S. E. G., IV, No: 632).

B. C. H.:

P. Foucart: **IV**, 1880, sa. 128 (=M. X• B., 1880, sa. 127, No: 165 = R. A., 6, 1885, sa. 107), XI, 1887, sa. 81, No: 2, sa. 95, (=M. X• B., **1886**, sa. 35, No: qiw'), A. Hauvette - M. Dubois: **V**, 1881, sa. 3'8, No: 12 (=Panakonstantinou, No: 38, = Sterrett, Ep. Journ. No: 385), P. Paris : VIII, 1884, sa. 376 (=R.A., 6, 1885, sa. 108), sa. 378 (=M. x: B., 1880, sa. 161, No: 17C' = **R.A.**, 6, 1885, sa. 109 = J.H.S., X, sa. 227, No: 23), M. Clerc: X, 1886, sa. 422, No: 31 (= **A. M.**, XXIV, sa. 225, No: 55), G. Radet: XI. 1887, sa. 448 (=M. X• -B., 1886, sa. 51, No: q).f), sa. **478**.

B.S.A.:

W. H. Buckler: **XXI**, sa. 177 (= **M. X• B.**, 1886, sa. 84, No: no5')

Buresch, Aus Lydien = **K. Buresch**, Aus Lydien: Epigraphischgeographische Reise-früchte:

Sa. 117, No: 56, sa. 214.

Cauer:

No: 125 (=C.I.G., No: 3058), No: 128.

C.I.G.:

No: 3058 (=Cauer, No: 125), 3137 (=O.G.I., No: 229 = Robert, Villes, sa. 87 = Syll. No: 171), 3422, 3459 (=Hellenica. IX, sa. 20 = Sardis, VII/1, No: 55 = S.E.G., iV, No: 636), 3477, 3507, 3508.

Hellenica:

VI, sa. 34, 108, No: 44, 109 (=S.E.G., IV, No: 652), IX, sa. 20 (=bk. yukarıda: C. I. G., No: 3459), **X**, sa. 163.

I. G. R. = Inscriptiones Graecae ad Res Romanas pertinentes:

iV, No: 1756(=bk.' yukarıda: **A.J.A. XVIII**, sa. 329, No: 29/XII).

J. H. S.:

W. M. Ramsay: X, 1889, sa. 226, No: 20 (=M. x. B., 1885, sa. 54, No: uAy' = R. A., 7, 1886, sa. 156, No: 1), sa. 226, No: 21 (=M. x. B., 1885, sa. 55, No: uç;' = R. A., 7, 1886, sa. 157, No: 5=S.E.G., IV, No: 651), sa. 227, No: 22 (=M. x. B., 1880, sa. 164, No: ı:ıı.' =R.A., 6, 188r; sa. 107), sa. 227, No: 23 (=bk. yukarıda: B.C.H., VIII, sa. 378).

Xeil - Premerstein:

1, No: 30, 31, 32, 33, 34, 122, 177, il, No: 178, 111, No: 17, II7, 132, 138, 152.

M. x. B.:

1876, sa. II7, No: 3 (= **A. M.**, 111, sa. 56, No: 2), 1880, sa. 127, No: 165 (=bk. yukarıda: B.C.H., iV, sa. 128), sa. r62, No: -exe, sa. 163, No: **•M** (=R. E. A., **VI**, sa. 307), sa. 164, No: **ΛB'** (= bk. yukarıda: J. H. S., X, sa. 227, No: 22), sa. 165, No: ı:i.d' (= bk. yukarıda: B.C.H., VIII, sa.378), sa. 168, No: **ıı'**, **1885**, sa. 54, No: u).y' (=hk. yukarıda: J. H. S. X., sa. 226, No: 20), sa. 54, No: !'J.ç' (=bk. yukarıda: **A. M.**, **XII**, sa. 254, Not: 2), sa. 55, No: UAE (=R. A., 7, 1886, sa. 157, No: 3), sa. 55, No: u).ç' (=R.A., 7, 1886, sa. 157, No: 4), sa. 55, No: vı.ç' (= bk. yukarıda: J.H.S., X, sa. 226, No: 21), 1886, sa. 35, No: q-,ty' (=B.C.H., **XI**, sa. 95), sa. 51, No: q lıW (=B.C.H., XI, sa. 448), sa. 82, No: ıı oç', sa. 84, No: ıı oç' (=B. S.A., **XXI**, sa. 177).

O. G. 1.:

No: 229 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 3137), 470 (=R. A., 6, 1885, sa. 105).

Pappakonstantinou = **M.** Pappakonstantinou, Af. Tı;ııHFt;:

No: 38 (=bk. yukarıda: B.C.H., V, sa. 348, No: 12).

R. A.:

S. Reinach: 3. seri, 6, 1885, sa. 105, No: 1 (=O. G. I., No: 470), sa. 107 (=bk. yukarıda: B.C.H., IV, sa. 128), sa. 107 (=bk. yukarıda: J.H.S., X, sa. 227, No: 22), sa. 108 (=B.C.H., **VIII**, sa. 376) sa. 109 (=bk. yukarıda: B.C.H., VIII, sa.378), 7, 1886, sa. 156, No: 1 (=bk. yukarıda: J.H.S., X, sa. 226, No: 20), sa. 156, NÖ:

2 (=bk. yukarıda: **A. M.**, **XII**, sa. 254, Not: 2), sa. 157, No: 3 (= **M. x. B.** 1885. sa. 55, No: uJe), sa. 157, No: 4 (= **M. x. B.**, 1885, sa. 55, No: uı.ç'), sa. 157, No: 5 (=bk. yukarıda: J.H.S., X, sa. 226, No: 21), R. Cagnat: 3. seri, 18, 1891, sa. 413, No: 150 (=bk. yukarıda: **A. M.**, **XVI**, sa. **98**).

R. E. A.:

G. Radet: VI, 1904, sa. 307 = VII, 1905, sa. ı ve Lev. I (=M. x. B., 1880, sa. 163, No: ı;ci).

Robert, Villes:

Sa. 87 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 3137).

Sardis = Sardis, Publications of the American Society for the Excavation of Sardis:

VII/I, No: ı (=A.J.A., **XVI**, sa. n), **8/XII** (= A. J. A., **XVIII**, sa. 329, No: 2g/XII), 50, 52/I (=A.J.A., **XVII**, sa. 355, No: 5/I), 52/II (=A. J. A., **XVII**, sa. 355, No: s/II), 55 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 3459), 85, 87, 91, 92, 93, 95, 177, 193.

S. E. G.:

iV, No: 632 (=Anat. Stud. Ramsay, sa. 386 vd.), 636 (=bk. yukarıda: C.I.G., No: 3459), 645, 647, 648, 649, 650, 651 (=bk. yukarıda: J. H. S., X, sa. 226, No: 21), 652 (=Hellenica, VI, sa. 109).

Sterrett, Ep. Journ. = J. R. S. Sterrett, An Epigraphical Journay in Asia Minor:

No: 385 (=bk. yukarıda: B. C. H., V, sa. 34-8, No: 12).

Syll:

No: 171 (=bk. yukarıda: C. I. G., No: 3137). Welles:

No: 73 ve 74 (=bk. yukarıda: **A. M.**, **XVI**, sa. 98).

M Y S I A

A. M.:

H. G. Lolling: VI, 1881, sa. 229 (=Syll. No: II3), VII, 1882, sa. 156, IX, 1884, sa. 25 (= C. I. G., No: 3699), sa. 63, J. H. Mordtmann: **X**, 1885, sa. 208, No: 31, A. Conze - C.Schuchhardt: **XXIV**, 1899, sa. 202, **XXIX**, 1904, sa. 169, No: 12.

Alt. v. Perg. = Die Alertümer von Pergamon:

VIII/r, No: 13, 99, VIII/2, No: 268 E (= O.G.I., No: 437), 3n, 324.

B. C. H.:

A. Plassart - Ch. Picard: **XXXVII**, 1913, sa. 153, No: ı.

C. I. G.:

No: 3537, 3562 (=Franz, sa. 17 = ecueil, I, No: 3 = Syll. No: 470), 3657, add. 3695 e, 3699 (=A. M., IX, sa. 25).

Franz = J. Franz, Fünf Inschriften und fünf Städte in Kleinasien:

Sa. 17 (=bk. yukarıda: C. I. G., No: 3562). Hellenica:

- X, sa. 126 vd.
 J. H. S.
 F. W. Hasluck: **XXIV**, 1904, sa. 34, No: 51.
 Mendel:
 111, No: 854.
 O. G. I.
 No: 437 (=Alt. v. Perg., VIII/2, No: 288
 E).
 Recueil:
 I, No: 3 (=bk. yukarıda: C. I. G., No:
 3562).
 Syll.:
 No: u3 (= **A. M.**, **VI**, sa. 229), 470 (=bk.
 yukarıda: C. I. G., No: 3562).
BITHYNIA:
 B.C. H.:
 Ph. E. Legrand: **XVII**, 1893, sa. 543, No: 25.
 C. I. G.:
 N: 3768.
PI:IRYGIA:
A.M.
 A. Wilhelm: LI, 1926, sa. 17 (=Hellenica,
X, sa. 117 = R. E. **A.**, **VIII**, sa. 184 = S. E. G.,
 VI, No: 173).
 C. I. G.:
 No: 3842, 3871 d (R. U. M., il, 1896, sa.
 288, Not: 3).
 Hellenica:
 X, sa. 66 vd., sa. 117 (=bk. yukarıda: A. M.,
 LI, sa. 17).
 J. H. S.:
 W. M. Ramsay: IV, 1883, sa. 64, No: 6
 (= M.A.M.A., IV, sa. 40, No: 122 = Ramsay
 C. B., sa. 760, No: 701), J. Arthur - R. Munro:
 XVII, 1877, sa. 282, No: 41.
 M.A.M.A. = Monumenta Asiae Minoris
 Antiqua:
 IV, sa. u, No: 49 b., sa. 40, No: 122 (=bk.
 yukarıda: J.H.S., IV, sa. 64, No: 6), VI, sa.
 135, No: 388.
R. A.
 R. Cagnat - M. Besnier: 3. seri, 41, 1902,
 sa. 3.57, No: 96 (=R. E. **A.**, III, 1901, sa. 273).
 Ramsay C. B. = **W. M. Ramsay**, The Cities
 and Bishoprics of Phrygia:
 Sa: 760, No: 701 (= bk. yukarıda: J. H.
 S., **iV**, sa. 64, No: 6).
R. E. A.
 W. M. Ramsay: 111, 1901, sa. 273 (= R. A.,
 41, 1902, sa. 357, No: 96), E. Michon: **VIII**,
 1906, sa. 184 (=bk. yukarıda: **A. M.**, LI, sa. 17).
R. E. G.:
 S. Reinach: 111, 1890, sa. 65, No: 12.
 R. U. M. = Revue des Universites du Midi:
 G. Radet: il, 1896, sa. 288, Not: 3 (=C. I.
 G., No: add. 3871 d).
S. E. G.:
 VI, No: 173 (=bk. yukarıda: **A. M.**, LI, sa.
 17).
LYK I A:
B. C. H.
V. Berard: **XIV**, 1890, sa. 163 (=O. G. 1.,
 No: 55), sa. 168, No: 2, **A. Diamantaras:**
XXIII, 1899, sa. 335, No: 6.
C. I. G.
 No: add. 4300 t, add. 4303 h (=I. G.R., 111,
 700).
 Heberdey, Opramoas = R. Heberdey, Opra-
 moas: Inschriften vom Heroon zu Rhodiapolis:
XIII, **XIV**, **XVIII**, **XIX** (= I. G. R., 111,
 739 **XIII**, **XIV**, **XVIII**, **XIX**).
 He. - Ka. = R. Heberdey - E. Kalinka, Eine
 neue Ehrenliste aus Lykien:
 Sa. 2, No: il A (=I. G.R., 111, No: 704,
 il A).
I. G. R.
 111, No: 578 (=Reisen B. N., sa. 63, No:
 30), 583 (=Reisen B. N., sa. 69, No: 45), 700
 (=C. I. G., No: add. 4303 h), 704, il A (= **He-**
Ka., No: il A), 714 (=Reisen P. L., sa. 45, No:
 82), 73g/**XIII**, **XIV**, **XVIII**, **XIX** (=Heberdey,
 Opramoas, **XIII**, **XIV**, **XVIII**, **XIX**), 742 (=
 J. H. S., XV, sa. 122, No: 9).
J. H. S.
 C. F. Hill: **XV**, 18Q5, sa. 122, No: 9 (=I. G.
 R., 111, 742), H. A. Ormerod-E. G. Robinson:
XXXIV, 1914, sa. 4, No: 9.
 Metzger = H. Metzger, Catalogue des Mo-
 numents Votifs du Musee d'Adalia: Sa. 35.
O. G. I.
 No: 55 (=B. C. H., **XIV**, sa. 163), 01, 746.
 Reisen B N. = O. Bendorf - G. Niemann,
 Reisen in Lykien und Karien:
 Sa. 63, No: 30 (=I. G.R., 111, No: 578),
 sa 6", No: 45 (=I. G. R., III, No:583), sa. 77,
 No: 3.
 Re'sen H. K. = R. Heberdey - E. Kalinka,
 Bericht über Reisen in südwestlichen Kleinasien:
 Sa. 17, No: 52, 53.
 Reisen P L. = Petersen - von Luschan,
 Rehen in Lykien:
 Sa. 45, No: 82 (=I. G. R., 111, No: 714).
 Robert Villes:
 Sa. 144 (=S. E. G., il, 684).
S. E. G.
 II, No: 672, 684 (=Robert Villes, sa. 144),
 VI, No: 770.
PAMPHYLIA:
 Anat. Stud. Ramsay:
 Sa. 297 vd. (=S. E. G., il, No: 705).
 Ann. d. Inst.
 1852, sa. 162 (=B.C.H., X, sa. 159, No: 7
 = C. I. G., No: 4342 b = I. G. R., III, No: 797
 = Lanckoronski, I, No: 39).
B. C. H.
 W. M. Ramsay: VII, 1883, sa. 263, No: 5
 (= I. G. R., 111, No: 780) G. Radet - P. Paris:
 X, 1886, sa. 159, No: 7 (=bk. yukarıda: Ann. d.
 Inst., 1852, sa. 162).

B. S. A.
H. A. Ormerod - E. S. G. Robinson: **XVII**,
1910/n, sa. 229, No: 8 (= S. E. G., VI, No:
673), sa. 231, No: 9 (=S. E. G., VI, No: 672),
sa. 245, No: 31.

C. I. G.
No: 4342 (=I. G. R., III, 796 = Lanckoronski, I, No: 33), 4342 b (=hk. yukarıda: Ann. d. Inst. 1852, sa. 162).

I. G. R.
III, No: 780 (=B.C.H., VII, sa. 263, No: 5), 790 (=Lanckoronski, I, No: 36), 796 (=hk. yukarıda: C. I. G., No: 4342), 797 (=hk. yukarıda: Ann. d. Inst., 1852, sa. 162).

Lanckoronski:
I, No: 29 (= S. E. G., VI, No: 724), 29 A, 33 (=bk. yukarıda: C. I. G., No: 4342), 36 (= I. G. R., III, No:790), 39 (=bk. yukarıda: Ann. d. Inst., 1852, sa. 162), 51.

S. E. G.
il, No: 705 (=Anat. Stud. Ramsay, sa. 297 vd.), 708, VI, No: 672 (= B. S. A., **XVII**, sa. 231, No: 9), 673 (=B.S.A., **XVII**, sa. 229, No: 8), 724 (=Lanckoronski, I, No: 29), 728.

PISIDIA:

B.C. H.
W. H. Waddington: **VII**, 1883, sa. 127, No: 1 (= Sterrett, Ep. Journ., No: 263), E. Legrand - J. Chamonard: **XVII**, 1893, sa. 256, No: 36, G. Cousin: **XXIII**, 1899, sa. 294, No: 10 (=C. I. G., No: 4362), sa. 299, No: 23.

B. S. A.
A. M. Woodward: XVI, 1909/10, sa. 115, No: 7,

W. M. Ramsay: XVIII, 1911/12, sa. 74.
C. I. G.
No: add. 4341 f (=I. G. R., III, No: 784 =Kaibel, No: 808 = S. E. G., VI, 636), 4362 (=B. C. H., **XXIII**, sa. 294, No: 10), 4366 f (= I. G. R., III, No:451).

I. G. R.
III, No: 297 (=Sterrett, Wolfe Exp., No: 370), 451 (=C. I. G., No: 4366 f), 454 (=J. H. S., **XV**, sa. 128, No: 27 = R. A. 27, 1895, sa. 393, No: 134) 784 (=bk. yukarıda: C. I. G., No: add. 4341 f).

J. H. S.
W. M. Ramsay: **IV**, 1883, sa. 25 (=Ramsay . H. G., sa. 410 = Sterrett, Wolfe Exp. No: 366), A. H. Smith: **VIII**, 1887, sa. 250, No: 28 (= Sterrett, Ep. Journ., No: 82) C. F. Hill: **XV**, 1895, sa. 125, No: 19, sa. 128, No: 27 (=bk. yukarıda: I. G. R., III, No: 454).

Kaibel:
No: 808 (=bk. yukarıda: C. I. G., No: add. 4341 f).

Lanckoronski:
il, No: 57, 86, 241.

M. A. M. A.
IV, No: 165.

Metzger:

Sa. 17.

R. A.

R. Cagnat: 3. seri, 27, 1895, sa. 393, No: 134 (=bk. yukarıda: I. G. R., III, No:454), R. Cagnat - M. Besnier: 4. seri, 9, 1907, sa. 367, No: 64.

Ramsay, H. G. = W. M. Ramsay, The Historical Geography of Phrygia:

Sa. ;110 (=bk. yukarıda: J. H. S., IV, sa. 25).
S. E. G.

il, No: 733, VI, No: .598, 636 (=bk. yukarıda: C. I. G., No: add. 4341 f).

Sterrett, Ep. Journ.

No: 82 (= J. H. S., VIII, sa.250, No: 28), 263 (= B. C. H., VII, sa.127, No: 1).

Sterrett, Wolfe Exp. = J. R. S. Sterrett, The Wolfe Expedition to Asia Minor:

No: 366 (= J. H. S., iV, sa. 25), 370 (= I. G. R., 111, No: 297), 380, 387, 493.

KILIKIA:

I.G. R.

III, No:003 (= J. H. S., XI, sa. 253, No: 27 = Reisen H W., sa. 26, No: **58**), 904 (= J. H. S., XI, sa. 246, No: 16 = R. A., 17, 1891, sa. 264, No:28), 925 (= R isen H W., sa. 14, No: 39).

J. H. S.

E. L. Hi ks, **XI**, 1890, sa. 246, No: 16 (= bk. yukarıda: I. G. R., III, No:904), sa. 247, No: 17 (=Reisen H W., sa. 27, No: 59), sa. 253, No: 27 (=bk. yukarıda: I. G. R., 111, No: 903).

R. A.

R. Cagnat: 3. seri, 17, 1801, sa. 264, No: 28 (=bk. yukarıda: I. G. R., III, No: 904).

Reisen H W. = R Heberdey - A. Wilhelm, Re'sen in Kilikien:

Sa. 1;1, No: 39 (=I. G. R., III, No:925), sa. 26, No: 58 (=bk. yukarıda: I. G. R., III, No: 003), sa. 27, No: 59 (= J. H. S., XI, sa. 247, No: 17).

L Y K A O N I A:

C. I. G.

No: 3993 (=Texier, il, sa. 142).

Texieri

il, sa. 142 (= C. I. G., No: 3993).

GALA T I A:

J.H.S.

J. G. C. Anderson: **XIX**, 1899, sa. 306, No:

İlave:

LYKIA'ya: 3 No. h kitabe G. E. Bean tarafından Belleten Cilt: **XXII**, Sayı: 85, sa. 81, No: 106 da neşredilmiştir.

PAMPHYLIA'ya: Makalenin başında Perge'de H155 yılı kazısında ele geç'ği bildirilen iki kitabe A. M. Mansel tarafından Jahrbuch, 71, 1956, Beiblatt sa. n7/8, Abb. 67 ve sa. u9, Abb. 69 da neşredilmiştir.

